



Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Autoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 837. Invalidè facta professio, an & qualiter ratificari possit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

quàm abbatissa habet in suas moniales. Sanch. l. c. num. 76. Azor. p. 1. l. 12. c. 5. q. 6. Pirh. num. 135. Denique potest hæc potestas recipiendi ad professionem delegari etiam simplici religioso, clerico seculari, quin & laico, quemadmodum ab eo potest beneficium acceptari nomine illius, cui confertur juxta c. 1. de procurat. in 6. Pirh. num. 135. in fine citatis Sanch. ubi ante num. 79. & Rodriq. to. 3. q. 17. a. 12.

Quest. 837. Invalidè facta professio an & qualiter ratificari possit?

Resp. Ad primum: coram Deo & in conscientia sua certò sciens professionem suam nullam fuisse, sive ex, sive sine aliqua culpa sua; eò quòd v. g. fictè & sine animo se obligandi, vel metu gravi injustè incusso compulsus, vel impedimento aliquo essentialiter requisiti v. g. legitima ætatis, patiens, eam emisit, etsi id in foro externo probare non possit, potest si vult, eam ratificando modo paulò post explicando, manere in religione; non tamen ad hoc tenetur, si cognoscens religionem sibi minùs convenientem, aut nimis difficilem, aut alia ex causa non vult remanere; sed potest tutà conscientia in occulto discedere, ac etiam nubere, modò sine scandalo aliove majore incommodo & præjudicio id fieri possit. Sanch. l. 7. de marrim. d. 37. num. 11. Nav. conf. l. 3. conf. 89. de regular. Laym. l. 4. tr. 5. c. 5. num. 7. Pelliz. in man. pralator. tr. 3. c. 1. num. 48. Pirh. h. t. num. 148. Reiffenst. num. 205. & 206. & alii communiter ex ea ratione, quòd professio religiosa propter sublimitatem & arduitatem suam omnino spontaneum ac liberum consensum requirat, & nemo invitus ad eam, ubi nulla fuit, etiam ob propriam culpam, ratificandam, seu de novo validè emittendam cogi possit, unde etiam, etsi habuisset animum verè profitendi, si tamen adfuisset impedimentum dirimens etiam profitenti incognitum, ex præcedente illa voluntate, utpote absolutè inefficace & nullius effectùs, obligari non potest ad servandum, quæ promisit, aut etiam ad substituendam voluntatem aliam de se efficacem, sublato impedimento. His non obstante, quòd Ecclesia talem cogat manere in religione Arg. Trid. Sess. 25. de regular. c. 19. cum id faciat, non ut ad professionem de novo emittendam adigat, aut factam validet, vel validam à parte rei declaret; sed quia præsumit, talem vel ab initio validè professum, vel professionem ratificasse, quæ tamen præsumptio in foro conscientia cedit veritati, ut cum citatis AA. Reiffenst. cit. num. 206. pro quo tamen etiam foro nude asserenti, se fictè tantum professum fides adhiberi non debet, nisi attentis circumstantiis prudentissimus quisque conjiceret, talem verè loqui, ut Idem cum Sanch. l. c. num. 14. & Cajet. 2. 2. q. 88. a. 1. Dixi primò: talem religionem relinquere possit, si id sine scandalo & præjudicio religionis fieri possit: tenetur enim ex caritate vel etiam justitia non præbere scandalum. & tertio non præjudicare, seu causare damnum. unde, si talis disponi prudenter nequit ad ratificandam professionem, expectare debet occasionem opportunam discedendi sine scandalo. ut Sanch. l. c. num. 38. & seq. Pelliz. l. c. interea durante illo, in publico servare vota & regulam ordinis, quamvis ad ea in conscientia non teneatur; potestque interea cum animo illo datà occasione egrediendi percipere à religione alimenta & sustentationis media, si in horum compensationem

consuetæ præstet servitia, & si ea ad compensationem illam non sufficere cognoscit, debet habere animum faciendi suo tempore proportionatam restitutionem. Sanch. l. c. Pelliz. l. c. tom. 1. tr. 3. c. 5. num. 10. Item potest interea validè ferre suffragia, aliaque munera religiosa peragere, si non potest sine scandalo & gravi sui infamia ab iis abstinere, errore communi præbente ad hoc titulum præscriptum & sufficientem juxta L. Barbarius ff. de off. prior. quod ipsum tamen distinguit Castrop. tr. 16. d. 2. p. 5. num. 10. ita ut probabiliter credat, id procedere usque adeò, ut etiam in prælatum eligi queat, si professionis nullitas ita secreta sit, ut nullus sit timor, quòd probari possit in foro externo, eò quòd, licet in c. nullus. de elect. in 6. prohibeatur eligi in prælatum, qui professus expressè non fuerit, talis tamen ex benigna interpretatione expressè professus reputandus sit; cum verè quò ad forum externum professus sit, & quò ad Ecclesiam professus reputetur: debet tamen mox ab electione sua professionem suam re ipsa invalidè factam ratificare; secus in electionibus istiusmodi activis & passivis dicendum ait, si nullitas professionis manifesta sit, vel facile manifestari possit; eò quòd tunc nequidem in judicio firmo Ecclesie professus existat. De cætero offerente se occasione discedendi sine scandalo, aut via ordinaria vel extraordinaria, per restitutionem nimirum in integrum commode reclamandi ac nullitatis causam probandi, sive intra sive extra quinquennium, tenetur illico discedere occultè vel reclamare, si professionem ratificare nolit; quia alimentatione & commodis religionis frui nequit; nisi velit esse religiosus, aut sit in eo statu, in quo hic & nunc discedere sine scandalo nequit. ita Reiffenst. h. t. num. 211. cum Pelliz. l. c. num. 47. Dixi secundò: certò sciens professionem suam nullam esse, & se eam nec tacitè nec expressè ratificasse, si enim de eo dubitet, spectandam esse naturam dubii, ut inde inferatur, pro qua parte stet professio, an pro professi, an pro religionis parte, ait Castrop. l. c. p. 7. num. 8. sic si dubitetur ante quinquennium, potest reclamari, si post quinquennium, tenetur remanere dubitans; quia in dubio recurrendum ad præsumptionem, quæ ante quinquennium stat pro dubitante, post quinquennium pro religione. Reiffenst. n. 212. Arg. Trid. Sess. 25. de regul. c. 19.

2. Resp. Ad secundum: ad validam ratificationem professionis in genere requiritur & necessaria est sublatio impedimenti, propter quod illa invalida fuit; sive id tenuerit se ex parte profitentis, sive ex parte recipientis. ut Castrop. l. c. p. 5. num. 1. & 2. & pro ut consentiunt omnes. Unde sequitur primò requiri ut ratificans sciat professionem à se factam fuisse irritam; cum absque illa cognitione non possit habere voluntatem ratificandi; quia absque ea non potest cognoscere possibilitatem ratificationis, utpote quæ possibilis non est, nisi professio fuerit invalida, quæ tamen voluntas non minus ad ratificandum, quàm ad primò emittendam professionem requiritur. Sanch. l. c. num. 59. Azor. p. 1. l. 12. c. 4. q. 7. Laym. cit. c. 5. num. 9. Castrop. cit. p. 5. num. 3. Less. l. 2. c. 41. num. 65. Pelliz. l. c. num. 57. Pirh. num. 149. quæ tamen cognitione determinatæ nullitatis opus non est, pro ut Less. Castrop. Pirh. bene limitant, si ita statuat ratificans, se vellem professionem à se emissam esse validam, etsi & casu quo fuisset invalida. Sequitur secundò, opus esse consensu alio vero spontaneo professionem

professionem ratificantis, quo se religioni obligat, dum is fictè aut ex gravi metu iniuste incusso professus fuit; ut patet; cum nullus adhuc in hoc casu consensus, aut saltem liber, positus ab eo fuerit, & primò profiteatur, estque probabile, quòd sufficiat hunc consensum ab eo elici in secreto & privatim coram Deo absque eo, quòd rem superiori indicet, ab eoque novum consensum petat, etsi hoc tutius, nisi forsitan timeret, prælatus, hoc intellecto, revocaturum prius datum consensum, & novum negaturum, & sic se esse in periculo ejectionis. in quibus circumstantiis melius esse, ait Reiffenst. *h. t. num. 224.* si nihil desuper dicat prælato vel antequam dicat, solus, vel, quòd adhuc securius, in præsencia duorum sibi fidelium exprimat suum consensum, seu ratificet, & factà hac ratificatione, primùm pro majore securitate consensum & acceptationem sollicitet. eò quòd tunc, ut addit, in utroque foro securus sit, etsi consensus à prælato negetur, verùm supponunt hæc consensum novum recepturi professionem non requiri, de quo mox. Requiritur quoque consensus novus profitentis, dum is verè quidem & bonà fide, cum impedimento tamen alio dirimente, illius ignarus v. g. ante requisitam ætatem professus fuit; quia consensus ille omnino irritus & nullius effectus erat, non secus, ac si omnino positus non fuisset. potest autem hic novus consensus seu ratihabitio non tantum poni expressè, sed & tacitè. v. g. postquam servit priorem suam professionem seu consensum ob tale impedimentum fuisse nullum, manendo in habitu regulari professorum aliisque eorum exercitiis, & sub obedientia religiosa Pith. *cit. num. 149.* cum Suar. *tom. 3. de relig. L. 7. c. 1. num. 6.* His non obstantè, quòd c. 1. *h. t. in 6.* requiritur, ut professio prius facta expressè rata habeatur. nam ibi sermo est de speciali casu, quo quis professionem emisit ante annos pubertatis completos; is enim statim post expletum annum 14. non nisi expressè ratificare potest professionem factam intra annos pubertatis. ubi autem post annos pubertatis expressè non ratificavit, potest illam ratificare tacitè, deferendo habitum proprium professorum per annum post pubertatem. ita Pith. *cit. num. 149.* Verùm hæc jure antiquo; jure enim novo Tridentini, sicut emitti primò nequit ante annum 16. ætatis, sic etiam ea ante illum annum ratihaberi non poterit expressè neque tacitè. nisi post annum 16. per annum continuando delationem habitus professorum. Ratio autem, cur delatione illa annali habitus aliisque exercitiis professorum editis tacita professio inducatur, est, quia iis positus jus præsumit, professum post scientiam nullitatis suæ professionis denuo consentire. ita Castrop. *cit. p. 5. n. 5.* quamvis addat, hoc verum esse, quando præsumi non potest alius animus gestandi habitum, quàm de professione emitenda seu ratificanda. unde etiam hanc ipsam præsumptionem non nisi annali hac delatione, sed necessariam ad stabilem hujusmodi præsumptionem esse quinquennium, eò quòd Trident. *l. c. 14.* concedat jus reclamandi intra quinquennium, adeoque illam interea non ratificatam præsumat.

3. Quod attinet consensum ipsius admittentis professionem, an is quoque novus requiratur ad ratificandam professionem invalidam, in eo non conveniunt AA. negant id ipsum, non tantum in casu, quo professio fuit invalida solum ex defectu consensus profitentis, dum fictè vel ex metu professus; sed etiam ex defectu alterius requisiti v. g. debite ætatis, aut novitiatus per annum continuati. Nav. *L. 3.*

h. t. conf. 27. num. 1. Sanch. de matrim. *d. 37. n. 60.* juncto *num. 64.* Barbol. in Trid. *Seff. 25. de regul. c. 19. num. 16.* quos citat & sequitur Reiffenst. *h. t. num. 217.* juncto *num. 219.* desumpta quò ad primum ratione à simili de matrimonio carnali; dum illud ob defectum consensus in uno conjugum ratificatur per solum consensum illius, qui eum non habuit, absque eo, quòd necessarius sit novus consensus alterius, utpote qui quamdiu revocatus non est (qualiter revocatus dici non potest ab eo, dum nihil scivit de deficiente consensu in altero) censetur perseverare, ut cum probabiliore Sanch. *l. c. d. 32. num. 9.* ratione verò generali desumptà ex Trid. dum illud *l. c.* post quinquennium nulli concedendo amplius contra professionem reclamare, ex quacunque demum causa nulliter sit professus, quia præsumit interea talem expressè vel tacitè ratificasse professionem manifestè indicat, ad validam ratihabitioem sufficere consensum profitentis. Alias confirmationes vide apud Reiffenst. à *n. 220.* affirmant è contra saltem tutius, si non probabilis, requiri novum quoque consensum seu acceptationem prælati ex quocunque capite fuerit professio invalida. Azor. *p. 1. L. 12. c. 4. q. 7.* Basil. Pont. de matrim. *l. 4. c. 25. infra.* & alii citati à Sanch. *l. 2. de matr. d. 32. n. 8.* quos sequuntur Pith. *l. c.* Castrop. *l. c. n. 2.* ex ea ratione, quòd quando consensus profitentis nullus vel irritus fuit ob quocunque impedimentum, consensum præstitum à prælato fuisse quoque nullum necesse sit; tum quia non potest esse consensus acceptandi obligationem nullam, tum quia non potest esse consensus obligandi se ad alendum, sustentandum, regendumque illum, qui se non tradidit & obligavit religioni. multoque magis requiritur novus prælati consensus, dum impedimentum fuit ex parte illius v. g. dum is caruit potestate acceptandi, vel fictè aut errore ductus acceptavit; cum eo ipso jam etiam consensus profitentis fuerit nullus, utpote qui censerit non potuit, se voluisse religioni tradere & obligare, nisi & ea vicissim obligaverit se profitenti ad eum alendum &c. cum professio sit contractus reciprocus. ita Sanch. *l. c. L. 7. d. 37. num. 64.* Suar. *tom. 3. de relig. L. 7. c. 1. à num. 16.* Less. *L. 2. c. 41. du. 7. num. 67.* quos pro hoc citat Castrop. *l. c.* sed neque consensum hunc novum prælati deficere dici debet ex eo, quòd is nullam determinatam scientiam nullitatis professionis ex parte profitentis admittæ habuerit, nam etsi determinata illa cognitio nullitatis ad ratificationem requiratur ex parte profitentis (nisi fortè is juxta dicta dubitans de valore professionis suæ, velit se obligare, casu quo prior professio & obligatio sua nulla fuisset) ex parte tamen prælati seu religionis dicta determinata scientia non requiritur; cum consensus illius præstetur absolute, quoties professus suam professionem ratam habuerit, ut abundè colligitur ex citato loco Tridentini (quòd & propterea nullam expressam mentionem de consensu religionis illiusque ratificatione facit) similiter *ex c. ad nostram. c. significatum. h. t. c. 1. eod. in 6.* eò quòd Pontifex supremus religionum prælatus media religione semper acceptet suumque consensum de facto præstet, quoties professus suum præstitit, & religio non contradixerit expressè ita Castrop. *l. c. num. 4.* & apud illum Sanch. de matrim. *L. 1. d. 37. num. 64.* Less. *L. 2. c. 41. du. 7. num. 61.* Videtur quoque sequi ex responsione ad validam ratihabitioem requiri ut repetatur seu de novo præmittatur novitiatus, & quidem in casu, quo professio invalida fuit, quia integer annus probationis ei non præmissus, vel is aliunde irritus fuit,

fuit, affirmant id ipsum Nav. *conf. l. 3. h. t. conf. 5. n. 17. & 19. Rodrig. tom. 2. sum. c. 5. n. 2. Suar. tom. 3. l. 7. c. 1. n. 8.* cum, quod nullum fuit, nullum præster effectum, & Trid. *l. c. c. 15.* expresse annullat professionem, quam non præcessit annus integer probationis (intellige validæ) ratihabens autem præstando novum consensum, de novo profiteatur; quin & Suar. *l. c. n. 34.* id ipsum probabiliter censeat in casu, quo professio ob aliud impedimentum fuit invalida, etsi contrarium in hoc casu censeat probabile. Nihilominus in nullo horum casuum novitiatum reiterandum esse, tranquam verius credit Castrop. *cit. p. 5. n. 7.* & quidem dum novitiatum validus & integer præmissus fuit, id tanquam certum supponit Sanch. *l. c. d. 37. n. 45.* apud Castrop. & cum communi, ut ajunt, tenent Pelliz. *tom. 1. rr. 5. c. 5. q. 40.* Reiffenst. *h. t. n. 225.* ex ea ratione, quod novitiatum ideo solum requiratur, ut novitius religionem, & hæc novitium probet, juxta *c. ad audientiam b. t.* hoc autem jam factum fuisse per talem novitiatum. quamvis ex hoc non sequatur, ut ait Castrop. *l. c.* idem esse in casu, quo ritè & integrè absoluto novitiatu noluit profiteri, sed religionem dimisit, aut ab ea dimissus, & dein iterum resumpto habitu ad eam regressus; hunc enim debere repetere novitiatum ex eo probat, quòd juxta Trid. requiratur, ut post susceptum habitum ejusque delationem continuans novitiatum per annum profiteatur, quod non verificetur in tali; cum prima illa susceptio habitus dicta dimissione omnino extincta sit, qualiter extincta non est per professionem invalidam. Adde, quòd in tali ex ea etiam ratione requiratur novus novitiatum, quòd intra tempus dimissionis & re admissionis potuerint corrumpi mores aliaque mutationes non satis conformes religioni accidisse, ad quorum explorationem opus sit repetitione novitiatum. Alter casus, dum nimirum professio invalida ob non integrè expletum annum probationis professio invalida fuit, plus difficultatis habet. cum Trid. integrum annum requirat, eò quòd minus tempus ad explorandos sufficienter mores novitii non sufficere judicet, verum huic difficultati occurrit Castrop. dicendo, quòd si talis necdum evoluto anno edens professionem perstiterit in habitu & religione per annum, sive sub nomine novitii, sive sub nomine professi, eam sat temporis habere ad explorandos mores illius, & illum ad austeritates ordinis experiendas. Ex quo tamen sequi videtur, non prius ratificationem & revalidationem professionis perficiendam, nisi post elapsum tempus illud, quòd computando tempus novitiatum saltem cum tempore secuto post talem professionem annum integrum constituit. Quòd si, ut addit. Castrop. *n. 8.* quis inhæreat sententiæ opposita, necessariumque censeat præmitti ratificationi integrum annum novitiatum, detecta prioris professionis nullitate monere debet prælatus, cujus est recipere; ut se interea tractet tanquam novitium, ut Sanch. *l. c. n. 55. & 65.* & ut, cum requiratur quoque consensus conventus, hunc tacito nomine exposulare, vel à Papa obtinere dispensationem novitiatum. Caterum in hac ratificatione opus non esse observare ceremonias alias in prima professionis emissionem solitas observari; eò quòd ad illius essentiam non pertineant, rectè ait Castrop. *l. c. n. 9.* cum Sanch. *l. c. n. 66. & Azot. p. 1. l. 12. c. 4. q. 7.*

5. Porro dicta hic dereparatione professionis & incorporationis invalidæ, adeoque, quæ à Trident. *cit. c. 19.* statuuntur de taciturnitate quinquennii sufficiente ad hanc revalidationem, locum quoque habere in Societate, tamen ea in prima incor-

poratione fieri nequeat, eò quòd societas de hac reparatione nihil disposuerit & Trident. in generali desuper decreto suo societatem non exceperit, ostendit Castrop. *l. c. p. 6. à n. 1.* cum Suar. *tom. 4. de relig. rr. 10. l. 3. c. 8. à n. 5.* & quidem eodem modo fieri, quo in aliis religionibus nimirum annuali gestatione habitus aliisque exercitiis societati incorporatorum propriis obitis, non obstantem varietate graduum in societate.

Quest. 838. An, qualiter & coram quo nulliter professus reclamare possit?

1. **R**esp. Primò hac super re est sequens decretum Trid. *sess. 25. de regul. c. 19.* quicumque regularis prætendat se per vim vel metum ingressum esse religionem; aut etiam dicat. se ante etatem debitam professum fuisse, aut quid simile. velitque habitum dimittere. quacunque de causa, aut etiam cum habitu discedere sine licentia superiorum, non audiat, nisi intra quinquennium tantum à die professionis, & tunc non aliter, nisi causas, quas prætenderit, deduxerit coram superiore & ordinario. Quòd si antea habitum sponte dimiserit, nullatenus ad aligandam quamcunque causam admittatur; sed ad monasterium rede cogatur, tanquam apostata; interim verò nullo privilegio sui ordinis juvetur &c.

2. Ex quo deducuntur sequentia. Primò hanc potestatem reclamandi competere cuivis personæ religiose, tam viro quam moniali ob particulam quicumque, quæ juxta *l. 1. ff. de V. S.* utrumque sexum comprehendit, & quæ de monachis statuitur, statuatur quoque de monialibus Arg. *c. 12. b. t.* etsi non è contra, quæ specialiter statuta de monialibus extendenda sint ad monachos, ut Abb. *inc. ultimo de stat. monachor. num. 5.* & sic in specie quoque comprehenduntur etiam, religiosi societatis tam professi, quam coadjutores & scholastici per vota post biennium emissà, societati incorporati; quia & hi verè religiosi sunt, ac ex parte sua perpetuò religioni mancipati. Castrop. *l. c. p. 7. num. 2.* Item milites S. Joannis Hierosolimitani, etsi hi milites uti & aliorum ordinum militarium religiosi communiter in decretis Concilii Trid. *de regularibus.* non comprehenduntur ita juxta declarat. Cardinalium Barbof. *in cit. loc. Trident. & L. 3. de presb. Episc. alleg. 104. num. 10.* Castrop. *l. c.* citato Suar. *tom. 3. de relig. tom. 2. c. 4. in fine.* Pirh. *h. t. num. 151.*

3. Secundò, ut audiatur reclamans, necesse sit ab eo deduci & probari causas nullitatis, quæcumque ea sint, ita ut non sufficiat nuda assertio, etiam juramento firmata. ut Sanch. *l. c. num. 14.* Cajet. *2. 2. q. 88. a. 1.* Reiffenst. *h. t. num. 200.* & alii cum communi. eò quòd contra talem juramentum stet præsumptio juris & de jure Trid. *l. c.* adversus quam in foro externo nulli creditur. Verumtamen, si absque gravi difficultate nullitatem suæ professionis probare non potest, quia vel impediretur à religione, vel ob eam causam vexaretur, vel testes nolent dicere veritatem, aut impedimentum ejus sit naturæ, ut probationi non subitet, probatione omisâ, sine peccato fugere potest, cum stante impossibilitate morali probationis, non teneatur eam intentare. Castrop. *cit. p. 7. n. 9.*

4. Tertiò debere fieri hanc reclamationem coram superiore & ordinario, intelligendo per superiorem prælatum regularem immediatam, seu localem, qui professionem admisit, aut qui ei successit, puta priorem, Guardianum, Abbatem monasterii,